

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Növényorvos MSc Szak**

**Gyomkompetíció hatása a kukorica fejlődésére és
termésmennyiségére, kistermelésben**

Belső konzulens: Dr. Dorner Zita
egyetemi docens

Készítette: Balogh Martin Zsolt
A5E1UO
nappali tagozat

**Növényvédelmi Intézet
Integrált Növényvédelmi Tanszék**

**Gödöllő
2023**

Összefoglaló

Hazánk egyik legfontosabb kultúrnövénye a kukorica (*Zea mays* L.), melyet kisebb nagyobb ingadozások mellett 1-1,1 millió hektáron termesztnek. Többoldalúan hasznosítható, a számára kedvező körülmények között remek terméseredmény elérésére képes. Kiemelkedően fontos az integrált növényvédelem alkalmazása és ezen belül is a megfelelő gyomszabályozási technológia kiválasztása, ugyanis a kukorica vegetációs idejének első periódusában az ország egész területén jelentős gyomosodásra számíthatunk.

A diplomadolgozatom témájául szolgáló kísérletet Békés vármegyében, Kondoros külterületén állítottam be egy olyan területen, ahol főleg mechanikai módszerekkel történik a gyomszabályozás. A kísérlet összességében 40 db 1x1 m-es mintaterületből állt, ahol azt vizsgáltam, hogy a gyomosodás mértéke miként hat a kukorica fejlődésére, majd később pedig a termés paramétereire. A kijelölt parcellákat eltérő időpontokban kapáltam, a kukorica 3 leveles, 6 leveles és 12 leveles korában. Ezek mellett végeztem folyamatos kapálást is, ami azt jelentette, hogy az imént felsorolt fenológiai stádiumokban mindig elvégeztem a kapálást az adott parcellán, illetve beállításra kerültek még kontroll területek is. A különböző időpontban elvégzett kapálásokat 8 ismétlésben végeztem el.

A kísérlet során három alkalommal végeztem gyomfelvételezéseket, ahol feljegyeztem az egyes gyomfajok borítottságát százalékos megoszlásban, illetve az összborítottságot is mértem. Továbbá figyelemmel követtem az egyes kapálások elvégzése utáni visszagyomosodás mértékét is.

A kukorica magasságát három különböző alkalommal mértem, mégpedig a második és harmadik gyomfelvételezést megelőzően, illetve a betakarítást közvetlenül megelőzve. A levélszám alakulásának felvételezésére a harmadik gyomfelvételezést követően került sor, míg a tőkerületet betakarításkor mértem.

A betakarítást követően mértem a csövek hosszát, területét és tömegét, valamint vizsgáltam az ezermagtömeg változásait is. Összesen 48 db csövet tudtam begyűjteni, ugyanis a gyomkompetíció és a rendkívüli aszály miatt a 12 leveles korban kapált kukoricáról és a kontroll parcellák töveiről nem tudtam csövet betakarítani.

A tenyészedőszak folyamán Veresnyakú árpabogár (*Oulema melanopus*) betelepülést figyeltem meg a kísérlet helyszínén, így úgy ítélt meg, hogy mindenképpen érdemes az imágók számát felmérni, ugyanis a különböző mintaterületeken szemmel láthatóan eltérő

számban károsítottak, melyben jelentős szerepe van a gyomnövényeknek és az általuk a fejlődésében jelentősen visszamaradó kukoricának.

A kapott eredmények azt mutatták, hogy a folyamatosan (3,-6,-12 levelesen) kapált kukorica bizonyult a legeredményesebbnek, azonban a 3 levelesen kapált kukorica a legtöbb paraméterben csak nagyon minimális lemaradást produkált, ezzel szemben a 6 leveles korában kapált területek már jelentősebb lemaradást mutattak, míg a 12 levelesen kapált kukorica és a kontroll parcellák töve egyáltalán nem hoztak termést.

A kapott eredmények kiértékelése után azon gazdálkodók számára, akik kisebb területen természetnek kukoricát és a gyomszabályozást mechanikai eszközökkel végzik el, azzal a javaslattal tudok szolgálni, hogy egy ilyen szélsőségesen aszályos évben a kukorica korai elgyomosodásának megakadályozására nagy hangsúlyt kell fektetni, így már a kukorica 3 leveles korában érdemes azt megkapálni, illetve szintén a szélsőségek végett a betelepülő kártevők esetén is folyamatos monitoring szükséges. A háromszori (folyamatos) kapálást viszont nem tartom indokoltnak, főleg abban az esetben, ha a mechanikai gyomszabályozás anyagi kiadásokkal is jár. Egy csapadékosabb évben, amikor erősebb mértékű visszagyomosodás tapasztalható, célszerű lehet a korai kapálást a kukorica 6 leveles állapotában is megismételni.